

ODSLONIĘCIE TABLICY

Szanowne Koleżanki i Koledzy ze Stowarzyszenia Rodzin Osadników Wojskowych i Cywilnych z Kresów Wschodnich!

Ja Stanisława Terlikowska jestem córką Karoliny i Kazimierza Wolańskiego, osadnika wojskowego. Urodziłam się w 1925 roku w osadzie Armatniów pow. Łuck.

10 lutego 1940 roku moja matka Karolina Wolańska wraz z dwoma synami, moimi braćmi, Władysławem lat 17 i Kazimierzem lat 10, została wywieziona na Syberię, do Archangielska. Ja ocalałam, ponieważ nie było mnie w tym czasie w domu. Mój ojciec Kazimierz walcząc na wojnie też uniknął zsyłki. Przez cały czas brał aktywny udział w walkach z okupantem. W Powstaniu Warszawskim został ciężko ranny i żywcem wrzucony przez Niemców do płonącego budynku. Uratowali go koledzy powstańcy. Do końca swojego życia ojciec mieszkał w Warszawie. Zmarł w 1975 roku i spoczywa na Cmentarzu Powązkowskim.

Moja matka zmarła na Syberii. Miejsce pochówku jest nieznane. Starszy brat Władysław walczył w wojsku generała Władysława Andersa, brał udział w walkach pod Monte Cassino. Obecnie mieszka w Kanadzie. Należy do organizacji kombatanckich. Młodszy brat Kazimierz po śmierci matki był w domu sierocym. Przez Iran wyjechał się do Afryki, tam chodził do szkoły. Obecnie mieszka w Szkocji.

Nasi rodzice byli wielkimi patriotami i tak nas wychowali. Ja w poczuciu głębokiej wdzięczności postanowiłam upamiętnić rodziców i wszystkich moich rodaków z Kresów Wschodnich, którzy zginęli z głodu, chłodu, katorżniczej pracy na nieludzkiej ziemi, chcąc zachować pamięć dla potomnych, ciągłość historii polskiego narodu. Aby potomkowie byli zawsze czujni i pamiętali o wyrządzonych krzywdach naszym dziadom i ojcom, ale jednocześnie przebaczyli wrogom jak nakazuje nasza wiara.

Na umieszczenie pamiątkowej tablicy na murze kościelnym otrzymałam zgodę od wspaniałego człowieka, mojego księdza proboszcza Zbigniewa Gorzkowskiego.

Ksiądz proboszcz Zbigniew Gorzkowski odprawił bardzo uroczystą mszę świętą za wszystkich Sybiraków, tych pomordowanych i zmarłych, jak również za żyjących. Wygłosił kazanie przypominające los Sybiraków wykonujących katorżniczą pracę, ginących z wycieńczenia, głodu, chłodu, chorób, nieludzko traktowanych tylko dlatego, że byli Polakami.

Obecny był poczet sztandarowy koła Sybiraków Praga Północ. Patriotyczną modlitwę w intencji wszystkich odczytała przewodnicząca koła Sybiraków Praga Północ, pani Danuta Kominiak.

nasze pokorne modlitwy dziękczynienia, pełne miłości, pokory i wdzięczności.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

4. Matko Boska, któraś przeżyła mękę i śmierć swego syna, z wszystkich matek

Uroczystość odsłonięcia tablicy. Na pierwszym planie od lewej: fundatorka tablicy - Stanisława Terlikowska, ksiądz proboszcz - Zbigniew Gorzkowski, przew. Koła Sybiraków - Danuta Kominiak.

Tekst modlitwy:

1. Matko Boska ze Słuckiej Bramy, Matko Boska Wileńska i Lwowska, Matko Boska Wygnańców przebacz tym, którzy nam błękitny dom naszej młodości zniszczyli, pomóż zapomnieć i zalecz ranę w naszych sercach.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

2. Boże, weź w opiekę Rodziny Osadników wojskowych przed Twym ołtarzem zgromadzonych, którzy wciąż jeszcze nadśledzają głosów z oddali, bo gdzieś w stepie krzyże najdroższe zostawili, mogiły w pamięci licząc i o spójność dusz najbliższych błagają.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

3. Boże miłosierny, któryś nam pozwolił z Drogi Krzyżowej Polskiej Golgoty po tylu stacjach męki, dramatów, zgonów, ogromu cierpienia wrócić do Ojczyzny - przyjmij

najbardziej doświadczona miej w opiece dusze naszych matek sybiraczek, które mocą nieludzką chroniły nas od śmierci głodowej, uczyły pacierza i mowy polskiej i były tarczą - opoką w trudnych chwilach zesłania.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

5. Boże, dziatki niewinne miłować kazał i przyjąć do siebie im nie bronili i opieką swą otoczył miej w opiece niewinne duszyczki polskich dzieci, na których mogliłkach nawet krzyża nie ma i które tylko jak najdroższe klejnoty - łzy matek zdobyły.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

6. Boże, daj nam łaskę godnego, spokojnego życia, wiarę i łaskę modlitwy aż do kresu dni naszych, gdy nadejdzie czas rozrachunku przed Twoim Majestatem.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

7. Panie Boże, któryś jest w niebie i który z wysokości swego tronu patrzysz na nasze ludzkie losy daj nam Polskę czystych rąk, wzniosłych serc i umysłów, Polskę wielką, rządzoną przez ludzi, którzy o przykazaniach Dekalogu pamiętać będą.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

8. Boże pomóż naszym dzieciom i wnukom, które nie znają tragedii i wojny, głodu i poniewierki, by wierni pamięci swych ojców i dziadów strzegli zawsze wolności i wiary.

Ciebie prosimy - wysłuchaj nas Panie.

Po zakończeniu mszy św. ks. Proboszcz poświęcił tablicę pamiątkową, którą odsłoniła moja wnuczka Renata Smolnicka,

uczennica 7 kl. szk. Podstawowej nr 49. Obecni wysłuchali przemówienia ks. proboszcza, a następnie przewodnicząca Koła Sybiraków p. Danuta Kominiak odczytała kilka patriotycznych wierszy. Na zakończenie ks. proboszcz podziękował wszystkim zebranym, a w szczególności mnie, jako fundatorce tablicy.

Dzień 10 luty, to data początku zniewolenia. Co roku, w tym kościele, będzie odprawiana msza święta za pomordowanych i zmarłych moich rodaków, ofiar Syberii 1940 - 1956.

Tablica umieszczona jest przy głównym wejściu do kościoła pod wezwaniem Matki Boskiej Loretańskiej na warszawskiej Pradze, ul. Ratuszowa 5a.